

**ŠTO VAM DONOSIMO
U OVOM BROJU?**

- Veliko finale Morske škole Kamenjak – str. 1
- EBRD traži mišljenje javnosti o Kaštijunu – str. 2
- Jadransko more: Europa koje nema – str. 3
- ZI uputila primjedbe u vezi izmjene Prostornog plana – str. 4
- Prosvjedno priopćenje zbog kažnjavanja Zelene akcije – str. 4
- Mišljenje javnosti u postupcima PUO vezano uz LNG terminal Omišalj – str. 5

**Veliko finale Morske škole Zelene Istre -
Potragom za blagom završena treća
"Morska škola Kamenjak"****ZELENI TELEFON
(str. 5)**

U rujnu smo primili 21 prijavu građana na Zeleni telefon. Od toga: šume 1, razno 3, vode 2, zrak 1, zračenje 1, zelenilo 1, otpad 12.

3.9. - Organizirali smo finale cijelodobnih aktivnosti "Morske škole Kamenjak" u Zaštićenom krajolazu Donji Kamenjak i medulinski arhipelag.

Tom prilikom održana je zanimljiva potraga za blagom "Pirati s Kamenjakom". Polaznici su bili podijeljeni u dvije ekipe te su uz pomoći karte, znakova i piratskih zagonetki pokušali što prije stići na cilj i pronaći skriveno blago. Putem su primjenili i svo znanje koje su tijekom ljetnih mjeseci naučili. Staza nije bila jednostavna te su za otkrivanje neke zagonetke morali i zaplivati. Na cilju su im svečano dodijeljene diplome uz prigodnu zakusku i zabavu.

Irena Burba

Europska banka za obnovu i razvoj traži mišljenje javnosti o ŽCGO Kaštijun prije odluke o davanju kredita

9.9. - Zelena Istra održala je konferenciju za novinare na kojoj smo javnost obavijestili o ponovljenoj javnoj raspravi o izgradnji centra za gospodarenje otpadom na Kaštijunu. *Procitajte priopćenje:*

Europska banka za obnovu i razvoj (EBRD) zahtijeva da projekti koje financira budu u suglasnosti s dobrom međunarodnom praksom zaštite okoliša i uključivanja javnosti u odlučivanje.

Stoga je tvrtci Kaštijun d.o.o (51% u vlasništvu Grada Pule i 49% Istarske županije) - investitoru u Županijski centar za gospodarenje otpadom i postrojenje za obradu otpada na lokaciji Kaštijun, za koji je zatražen zajam, banka naložila dodatnu javnu raspravu o projektu u trajanju od 120 dana.

Radi se o prvom postupku te vrste u Hrvatskoj. Tvrtka Kaštijun d.o.o. je u srpnju o održavanju ponovljene javne rasprave objavila samo mikro obavijest u dnevnom tisku, ne potrudivši se javnosti objasniti o kakvoj se proceduri radi i na koji način mogu ponovo izraziti svoje mišljenje o projektu i zatražiti odgovore koje u postupku javne rasprave o studiji utjecaja na okoliš nisu nikad dobili. Građani imaju pravo znati za što se točno traži kredit, koliko se novaca traži (a radi se o višemilijunskom iznosu) i na koji će se način zajam otplaćivati. Pozivamo ovim putem Kaštijun d.o.o. da odgovore na ta i druga pitanja najprije pruži na javnoj prezentaciji projekta.

Građane pozivamo na sudjelovanje u ovoj proceduri i podnošenje primjedbi u pisanim oblicima.

Svi zainteresirani građani imaju pravo:

- pogledati projektu dokumentaciju na lokacijama: 1) Ured Kaštijuna d.o.o., Ciscuttijeva 2, Pula; 2) Istarska županija, Flanatička 2, Pula; 3) Ured EBRD-a , Miramarska 23, Zagreb.
- preuzeti sve materijale sa web stranice www.kastijun.hr
- postavljati pitanja putem telefona na br. 638 199, faxa na br. 638 662 ili e-maila info@kastijun.hr i dobiti na njih odgovore u roku od 25 dana
- tražiti detaljna objašnjenja u uredu Kaštijuna d.o.o. Kontakt osoba je Irena Relić.
- svu korespondenciju moguće je obaviti na hrvatskom jeziku.

ŽCGO KAŠTIJUN – IZGRADNJA MBO POSTROJENJA OBAVIJEŠTJENJE O UPOZNAVANJU JAVNOSTI S IZVEŠTAJEM O PROČIJENI UTJECAJU NA OKOLIŠ	<p>Komentari za diskusiju. Materijali su dostupni u razdoblju od 120 dana, od 17. srpnja do 14. studenog 2009. na slijedećim lokacijama:</p> <ul style="list-style-type: none">- ured Kaštijun d.o.o., Ciscuttijeva 2, Pula- ured Istarske županije, Flanatička 2, Pula- ured EBRD-a u Zagreb, Miramarska 23, Zagreb <p>Svi materijali su također dostupni i putem Interneta na web stranici: www.kastijun.hr</p> <p>Svi pisani komentari trebaju biti poslati zaključno do 14. studenog 2009. na pažnju:</p> <p>KAŠTIJUN d.o.o.</p> <ul style="list-style-type: none">- Poštom:- Faksom:- Elektronskom poštom: <p>EBRD</p> <ul style="list-style-type: none">- Poštom:- Head of EBRD Office, Miramarska cesta 23 10000 Zagreb
--	--

Giles Istre, 17.7.2009.

Ep005741

Na web stranici Zelene Istre www.zelena-istra.hr/?q=hr/node/467 objavili smo također te informacije zajedno sa pravilnicima Europske banke za obnovu i razvoj koji propisuju na koji način javnost mora biti uključena u odlučivanje: Politika zaštite okoliša i Politika informiranja javnosti,a koji će vam pomoći u razumijevanju ciljeva procedure koju zahtijeva EBRD.

Budući da se u slučaju ŽCGO Kaštijun radi o konfliktu koji je nemoguće riješiti u sadašnjim odnosima suprotstavljenih strana, tj. u situaciji u kojoj se projekt želi nametnuti bez obzira na snažno protivljenje lokalne zajednice, i s obzirom da nisu utvrđeni svi potencijalno značajni negativni utjecaji na okoliš i lokalnu zajednicu, Zelena Istra će iskoristiti mogućnost da u ovoj javnoj raspravi, kroz EBRD-ovu platformu za prigovore, zatraži

neovisno utvrđivanje činjenica i medijaciju, kako bi se pomoglo u rješavanju problema. Pri tome treba voditi računa, što je propušteno u postupku procjene utjecaja na okoliš, da procjena utjecaja na okoliš ne bi smjela težiti samo ublažavanju negativnih učinaka nekog zahvata već i postupak za pronalaženje alternativa koje će u najvećoj mjeri povećati pozitivni učinak.

Izvatci iz EBRD-ove Politike zaštite okoliša:

Širi smisao pojma okoliš

EBRD u svojoj politici zaštite okoliša ističe da pojam okoliš upotrebljava u širem smislu koji podrazumijeva ne samo ekološke aspekte, već i pitanja zaštite radnika i pitanja od značaja za društvenu zajednicu, kao što su kulturna dobra, nehotično raseljavanje i utjecaj na domaće stanovništvo.

Konzultiranje s javnošću i dijalog

EBRD vjeruje da osmišljene konzultacije s javnošću predstavljaju način poboljšanja kvalitete projekata.

Banka provodi postupak ocjene kvalitete projekta ŽCGO Kaštjun u kojem će "pružiti mogućnost osobama koje bi potencijalno mogle biti ugrožene, da izraze svoju zabrinutost i svoje razmišljanje o pitanjima kao što su nacrt projekta, uključujući lokaciju, tehnološki izbor i rokove, prije nego što EBRD donese odluku o financiranju."

EBRD je posvećena ostvarivanju dijaloga između zainteresiranih strana, uključujući sponzore projekata te druge zainteresirane strane u projektu, vlade i poslovne partnera, druge međunarodne institucije, te civilno društvo u širem smislu. EBRD preporučuje konzultacije sa stručnjacima, općinskim rukovodstvima, organiziranje javnih sastanaka, konferencija za medije, itd.

Postupak ocjenjivanja kvalitete projekta

Kako bi EBRD na što bolji način mogla donijeti odluku o tome da li određenu aktivnost treba financirati, projekti koje financira prolaze postupak ocjene utjecaja na okoliš.

EBRD tijekom postupka ocjene kvalitete projekta ispituje:

- trenutno stanje okoliša
- potencijalni utjecaj projekta na okoliš: ŽCGO Kaštjun je klasificiran u kategoriju A - projekt sa potencijalno značajno štetnim utjecajem na okoliš, a koji se trenutačno ne mogu lako identificirati niti kvantificirati te za koje također nije moguće utvrditi niti zadovoljavajuće mjere zaštite (u kategoriji A se još nalaze rafinerije nafte, termoelektrane, obrada azbesta, kemijska postrojenja, itd.)
- Odgovornost: Neovisni mehanizam traženja pomoći

Cilj neovisnog mehanizma traženja pomoći je osigurati platformu za prigovore ili žalbe osoba koje projekti koje Banka financira izravno ugrožavaju, ili je vjerojatno da bi ih mogli ugroziti. Osobe/institucije mogu zatražiti od EBRD-a neovisno utvrđivanje činjenica, medijaciju, mirenje, ili facilitirani dijalog, kako bi se pomoglo pri rješavanju problema istaknutog u prigovoru. (čl.32)

Korisni linkovi:

http://kastijun.hr/index.php?option=com_content&view=article&id=42&Itemid=&lang=hr

<http://www.ebrd.com/projects/eias/37536.htm>

Milena Radošević/ Dušica Radočić

Jadransko more: Europa koje nema

18.9. - Međunarodna mreža organizacija za zaštitu okoliša AdriaticGreeNet organizirala je konferenciju za novinare u Piranu u vezi s planiranim izgradnjom plinskih terminala u Tršćanskom zaljevu. Na konferenciji su ponovo predstavili svoja stajališta u vezi s planiranim izgradnjom plinskih terminala u Tršćanskom zaljevu odnosno Sjevernom Jadranu. Predstavnici mreže, među kojima i predstavnica Zelene Istre, ocijenili su i analizirali stavove koje u posljednje vrijeme po tom pitanju iznose nadležna ministarstva za okoliš i vanjskih poslova Slovenije i Italije, predstavnici regionalne i lokalne uprave i okolišne nevladine organizacije, kao i po pitanju drugog bloka nuklearne centrale

Krško. Bilo je riječi i o razlozima zbog kojih se do danas ni u Sloveniji, ni Hrvatskoj ni Italiji nije nikad proveo niti jedan postupak procjene utjecaja na okoliš prema proceduri koju predviđa Espoo konvencija i kako bi ta procedura, zapravo, trebala izgledati. Govorili su se o utjecaju i primjedbama na izgradnju terminala za ukapljeni plin u mjestu Zaule kod Trsta kao i o nužnosti cjelovite zaštite Sjevernog Jadrana (Piranski protokol). Stanje u okolišu Sjevernog Jadrana, s planiranom energetskom infrastrukturom i korištenjem postojećih resursa te način na koji se u okviru Jadranske euroregije pristupa integriranom upravljanju tim zajedničkim resursom, ne osigurava u ovom trenutku učinkovitu zaštitu okoliša. Ovdje pročitajte tekst priopćenja: <http://participator.zelena-istra.hr/bin/view/Participator/Novosti>

Dušica Radojčić

Zelena Istra uputila Zavodu za prostorno uređenje Istarske županije primjedbe u vezi s izmjenama Prostornog plana

23.9. - Zavod za prostorno uređenje Istarske županije dostavio nam je informaciju o započetom postupku izmjena i dopuna prostornog plana Istarske županije zajedno s pozivom na dostavu primjedbi, prijedloga i komentara, što smo i učinili. Ovdje pogledajte što smo ih zatražili u vezi s kamenolomima, golfom, projektom Brijuni rivijera, razvojem turizma i dr.: <http://participator.zelena-istra.hr/bin/view/Participator/Novosti>

Dušica Radojčić

Prosvjedno priopćenje Zelene Istre u vezi s pokretanjem prekršajnog postupka protiv Zelene akcije

28.9. - Prekršajna prijava Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva protiv Zelene akcije, koja je prosvjednom akcijom s hrpicom limenki boja i lakova željela ukazati na neriješeni problem odlaganja te vrste otpada, zbog koje Zelenoj akciji prijeti kazna od 350.000 do 800.000 kuna, čin je bez presedana u Hrvatskoj. Čin sasvim beskoristan kad je zaštita okoliša u pitanju, jer ni namjere ni zagađenja nije bilo, ali svrhotiv u namjeri da se onemogući daljnji rad i ugasi najveća udruga za zaštitu okoliša u Hrvatskoj.

Takvom vrstom prijetnje država šalje vrlo jasnu poruku istaknutim akterima civilnog društva koji ukazivanjem na propuste i kritikom postaju trn u oku državnoj administraciji. Radi se o neprimjerenom pritisku za svaku državu koja sebe smatra demokratskom. Tužbom za očito izmišljeni prekršaj, Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva zloupotrebljava moći da bi onemogućila daljnje djelovanje Zelene akcije, pokazujući odlučnost koju rijetko koristi kada su pravi zagađivači u pitanju.

Zbog sasvim jasno iskazane namjere ne da se sankcionira zagađivač, nego da se ugasi jedna udruga civilnog društva, zahtijevamo da MZOPU odustane od prijave i da se sankcioniraju odgovorni za njeno pokretanje.

Upravni odbor Zelene Istre

Na predstavljanju projekta LNG terminala u Omišlju Zelena Istra prezentirala mogućnosti sudjelovanja javnosti u postupku procjene utjecaja na okoliš

2.10. - Predstavnica Zelene Istre je na poziv Adria LNG d.o.o. pred 150 cca zainteresiranih okupljenih u osnovnoj školi u Omišlju na Krku predstavila mogućnosti sudjelovanja javnosti u postupku procjene utjecaja na okoliš za terminal za ukapljeni plin planiran na otoku - postupak koji bi uskoro i službeno trebao započeti. Na početku predavanja je istaknula kako je, nažalost, još uvijek poštivanje procedure i dalje jedini preduvjet legitimitet postupka procjene utjecaja na okoliš umjesto da legitimitet bude "zarađen" asimiliacijom inputa javnosti u konačnu odluku. Ne postoji nikakva obaveza da se primjedbe javnosti usvoje već se ona odnosi jedino na pružanje mogućnosti javnosti da iznese svoje mišljenje. Smisleno sudjelovanje javnosti može osigurati samo primjena bolje prakse koja nadilazi obaveznu zakonom propisanu

birokratsku proceduru. Nastavila je iznoseći primjere bolje prakse koje bi Adria LNG mogla primijeniti poput objave cjelovitog teksta studije utjecaja na okoliš na internetu, pojedinačnih odgovora na primjedbe upućene u pismenom obliku, direktno pregovaranje s predstavnicima zainteresirane javnosti i, u slučaju realizacije projekta, laki pristup rezultatima praćenja mjera zaštite okoliša utvrđenih rješenjem i formiranje grupe za praćenje provedbe programa zaštite okoliša u kojoj će svojim predstavnicima biti zastupljena lokalna zajednica. Upozorila je na opasnost da se i aktivnosti koje je poduzeo investitor radi boljeg informiranja javnosti u ovom slučaju, a predstavljaju više od zakonom propisane obaveze poput javne rasprave o sadržaju studije utjecaja na okoliš, izložbe o projektu organizirane u Omišlju pa i same prezentacije projekta prije službenog početka javne rasprave te poziv predstavnice udruge za zaštitu okoliša na predstavljanje mogućnosti sudjelovanja javnosti, ipak na kraju svedu na *public relations* ili na uobičajenu obranu unaprijed donesenih odluka ili smirivanje zabrinute javnosti obećanjima rješenja koja se kasnije neće poštivati. Osnovno je pitanje da li je investitor uopće ostavio mjesta za promjene u projektu i pregovore s lokalnom zajednicom. Odgovarajući na pitanja prisutnih, generalni direktor Adria LNG d.o.o., Michael Mertl izjavio je da cjeloviti tekst studije utjecaja na okoliš neće biti dostupan na internetu, dok je odgovor na pitanje o želji za pregovorima s lokalnom zajednicom o eventualnim ustupcima i naknadama ostao nedorečen; Mertl se, naime, pozvao na hrvatske propise koji definiraju njihove obaveze, ali prihvatajući i mogućnost pregovora. Prezentaciju o mogućnostima sudjelovanja javnosti možete potražiti ovdje: <http://participator.zelena-istra.hr/bin/view/Participator/Novosti>

Dušica Radojčić

ZELENI TELEFON

U rujnu smo primili 21 prijavu građana na Zeleni telefon. Od toga: šume 1, razno 3, vode 2, zrak 1, zračenje 1, zelenilo 1, otpad 12.

Na kraju naše ulice...divlje odlagalište

Prijava malih, divljih odlagališta otpada jedan je od čestih razloga zbog kojeg nam se obraćaju građani. Nerijetko se u blizini naselja nalaze lokacije na kojima neodgovorni građani odlažu svakakve vrste glomaznog otpada: hladnjake, namještaj, građevinski materijal, automobilske gume...

Tako smo i ovaj mjesec primili prijavu o jednom odlagalištu građevinskog materijala na zelenoj površini kraju ulice Lovežica u Valdebeku. U toj se ulici je u tijeku gradnja zgrada te je vjerojatno da građevinski otpad na divlje odlagalište odlažu građevinari. Kad na takvoj lokaciji netko krene s odlaganjem to postaje ustaljeno mjesto odlaganja otpada. Apsurd je još veći kad znamo da mogućnosti za zbrinjavanje glomaznog i građevinskog otpada u Puli postoje. Po naseljima se često mogu vidjeti kontejneri za krupni otpad, građani mogu naručiti dodatne kontejnere od Herculanee, mogu takav otpad besplatno odložiti u reciklažnom dvorištu, a građevinski materijal mogu odložiti na odlagalištu građevinskog otpada Valmarin i to do

jedne prikolice materijala besplatno dok za pravne osobe i veće količine postoji cjenik i moguće se informirati u poduzeću Cesta na telefon 375 800.

O ovom slučaju obavijestili smo komunalno redarstvo Grada Pule. Oni su u više navrata bili na terenu no nisu uhvatili počinitelja na djelu. Sa izvođačima radova obližnjih zgrada dogovorili su se da oni dobровoljno uklone otpad sa te zelene površine. Građani koji su prijavili ovaj slučaj pokušat će zapisati registraciju počinitelja jer bi to bio najlakši način da se slučaj riješi.

Hrvatske vode i dalje sustavno devastiraju strogo zaštićena staništa

O slučaju devastacije Rakovog potoka, ugrožavanju staništa rječnog raka te lošim metodama Hrvatskih voda u reguliranju vodotoka već smo više puta pisali.

Još u kolovozu 2008. godine Zelena Istra obavijestila je Inspekciju zaštite prirode da se na području općine Cerovlje nalazi rijetko stanište rječnog raka (*Astacus astacus*) te da je to stanište ugroženo. Inspekcija je reagirala te je na terenu prikupila osnovne podatke o staništu rječnog raka, naložila provođenje privremenih mjera zaštite prirode te preporučila provedbu multidisciplinarnog istraživanja na tom području. No, devastacija tog područja traje i dalje te su regulacijski radovi na vodotoku Pazinčice između Cerovlja i cerovljanskih bara upravo u tijeku.

Ponovno smo zato kontaktirali Inspekciju zaštite prirode koja je predložila da se uključi Općina Cerovlje budući da lokalna uprava i samouprava ima mogućnost zatražiti pokretanje postupka zaštite staništa tog rječnog raka. Obavijestili smo Općinu da su u tijeku Izmjene i dopune prostornog plana Istarske županije te da je Zavod za prostorno planiranje IŽ pozvao i jedinice lokalne uprave i samouprave da dostave svoje primjedbe, prijedloge i komentare. Sustavne promjene PPIŽ obuhvaćaju i reviziju planskih postavki na području zaštite i očuvanja prirodne baštine tako da zaštita staništa može biti jedan od prijedloga. Budući da se radi o strogo zaštićenoj zavičajnoj svojstvi te da su stručnjaci sa PMF-a, koji su bili uključeni u ovaj slučaj rekli da je Istra jedan od centara genetičke raznolikosti rječnih rakova, predložit ćemo Državnom zavodu za zaštitu prirode da ovo stanište uvrsti u Nacionalnu ekološku mrežu. I dalje ćemo Vas obavještavati o ovom slučaju te se nadamo da ćemo zaista i uspjeti trajno zaštiti ovo stanište kao i ljepotu Pazinčice i njenih pritoka.

Irena Burba

